

§ 21, er der adskillige Virksomheder inden for disse Fag, hvor Aflæggelsen af Fagprøver vil være saa godt, som umulig. Det er nemlig en bekendt Sag, at Haandværket paa forskellige Omraader udvikler sig i Retning af at producere visse Specialiteter, og de Virksomheder, som udføre disse Specialiteter, oplære ogsaa unge Mennesker som Specialister paa dette Omraade, men disse Specialister kunne sikkert efter udstaaede Læreaar have udviklet sig til at blive meget dygtige Specialister, uden at de derfor have modtaget en saa alsidig Uddannelse, at de ere i Stand til at aflægge disse Fagprøver, som kræves. Disse Folk, som saaledes ere oplærte i en Specialistforretning, ville paa Forhaand være udelukkede fra en Gang i Tiden, naar de gennem et arbejdsomt Liv, gennem Sparksomhed og Nøjsomhed have samlet dem nogle Penge og ville drive en selvstændig Forretning, at kunne erhverve en Ret til at drive en saadan selvstændig Forretning, fordi hele deres Oplæring i det Fag, de have lært, hindrer dem i at kunne aflægge disse tvungne Fagprøver, som Loven stiller som Betingelse for, at Næringsadkomst kan erhverves. Dette Lovforslag vil altsaa med sine Bestemmelser om tvungne Fagprøvers Indførelse komme til at ramme nedad i Samfundet i Stedet for, at det ganske sikkert har været Forslagsstillernes Mening at ville ramme opad, at ville ramme Storkapitalen og Storindustrien. — Jeg kan af disse Grunde ikke sympatisere med Indførelsen af tvungne Fagprøver, saa meget mindre som jeg føler mig overbevist om, at det ikke er fra den Side eller fra de Forhold, det Tryk kommer, som Haandværkerstanden lider under. Jeg tror, at det er paa ganske andre Omraader, at man skal søge Grundene til den mislige Stilling, som mange smaa Haandværksbedrifter leve under. Saa vidt jeg har Erfaring paa dette Omraade — og jeg har nogen, idet jeg selv i adskillige Aar har arbejdet i den Stilling — tror jeg, at man skal søge Aarsagerne til den mislige Stilling for det lille Haandværk, dels naturligvis i den skarpe Konkurrence, som Storkapitalen, Storindustrien paafører dem, men dels ogsaa i, at vi have mange smaa Haandværksbedrifter, som etableres uden Driftskapital. Denne Mangel paa Driftskapital til at føre deres Forretning er Skyld i, at disse Haandværksmestre komme i meget uheldige Situationer. Denne Mangel paa Driftskapital knuger Haandværksmesteren paa alle Punkter. Den knuger ham, naar han skal gøre sine

Indkøb, han skal i Reglen gøre sine Indkøb der, hvor han kan, opnaa at faa Kredit, og han maa som en Følge deraf ofte betale daarligere Varer med højere Priser, end han vilde give, hvis han kunde disponere frit, hvis han havde Penge til at gøre sine Indkøb der, hvor han kunde gøre dem med størst Fordel. Men denne Mangel paa Driftskapital knuger ogsaa den lille Haandværker, naar han skal afsætte det færdige Produkt. Thi naar han har faaet Produktet færdigt er han som oftest nødt til at sælge det, og ved saadanne Lejligheder staar han mange Gange uden nogen Køber til Produktet, og hvad sker saa? Saa skal Haandværksmesteren ud og opsøge en Køber til sit færdige Produkt, og enhver Forretningsmand ved ganske sikkert, at det er ikke de heldigste Forhold at sælge under, naar man paa den Maade skal gaa fra Dør til Dør og falbyde de Varer, man har produceret, men Haandværksmesteren er nødt til at gøre det, fordi han skal bruge Penge til Folkeløn og de øvrige Udgifter, som hans Forretning medfører. Det er ganske sikkert det, der er den egentlige Aarsag til, at mange smaa Haandværksbedrifter leve under saa kummerlige Forhold, som Tilfældet i Virkeligheden er, og paa dette Forhold tror jeg ikke, at tvungne Fagprøvers Indførelse paa nogen som helst Maade vil raade Bod. Skal der raades Bod paa disse Forhold — hvis der i det hele taget kan raades Bod derpaa — tror jeg, at man skal gaa noget i Retning af, hvad vore Landboere have givet Eksempel paa ved Oprettelsen af de forskellige Andels- og Forbrugsforeninger. Saa bør det lille Haandværk organisere sig i kraftige Organisationer og inden for disse søge at oprette Fællesindkøbsforeninger og Foreninger, der paa fordelagtig Maade kunne afsætte deres Varer. Man vil maaske indvende mod denne Tanke, at disse fattige Haandværksmestre ikke have den fornødne Kapital til at kunne drive disse Fællesindkøbsforeninger med eller til at holde disse Fællesudsalgssteder med. Men der vil dog maaske være nogen Sandsynlighed for, naar saadanne Forretninger blive baarne af stærke Organisationer inden for Haandværksstanden, at det muligvis kan lykkes at stemme Lovgivningsmagten velvillig over for en Bevilling af Statskassens Midler til Hjælp for saadanne Indkøbsforeninger. Vi have set, at Lovgivningsmagten har gjort noget lignende, den Gang man bevilgede ca. 5 Mill. Kroner til landøkonomiske Forskudsforeninger, og man kunde jo tænke